

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 19. novembra 2015. godine
Ref. br.:RK 859/15

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI78/15

Podnosilac

Fatime Tosuni

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 318/2014
od 19. januara 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Fatime Tosuni (u daljem tekstu: podnositeljka) iz Gnjilana.

Osporena odluka

2. Podnositeljka osporava presudu Vrhovnog suda Kosova [Rev. br. 318/2014] od 19. januara 2015. godine, koja joj je uručena 08. maja 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva KI78/15 je ocena ustavnosti presude kojom je, navodno, došlo do povrede prava i sloboda garantovanih članom 49. (Pravo na Rad i Obavljanje Profesije) Ustava Kosova (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 16. juna 2015. godine, podnositeljka je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 3. avgusta 2015. godine predsednica Suda je odlukom br. GJR. KI78/15, imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednica Suda je odlukom br. KSH. KI78/15, imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Arta Rama-Hajrizi.
7. Dana 19. avgusta 2015. godine, Sud je obavestio podnositeljku i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 14. oktobra 2015. godine nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu, u punom sastavu, za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnositeljka je u periodu od 4. maja 2006. godine pa sve do 30. aprila 2007. godine imala zasnovan radni odnos u Ministarstvu unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP) na poziciji opštinskog koordinatora za civilnu registraciju (u daljem tekstu: OKCR). Shodno Ugovoru o radu br. 02/111/38, radni odnos je bio na neodređeno vreme.
10. Tokom 2006. godine MUP je doneo novi pravilnik o izmeni unutrašnje organizacione strukture, kojim je obuhvaćeno i radno mesto podnositeljke. Nova organizaciona struktura je predviđala da službenik na poziciji OKCR mora da ima visoku stručnu spremu, kao i potrebne profesionalne kvalifikacije.
11. Dana 30. marta 2007. godine MUP je, shodno članu 35.1 (b) UNMIK uredbe 2003/2 o Civilnoj službi, doneo odluku [br. prot. 290/01] o prestanku radnog odnosa podnositeljke.

12. Tokom 2007. godine, MUP je raspisao konkurs za popunjavanje pozicije OKCR. Nakon završenog procesa selekcije, MUP je izabralo kandidata koji je ispunjavao sve potrebne kvalifikacije predviđene konkursnom. Podnositeljka nije konkurisala za poziciju.
13. Dana 17. maja 2007. godine, podnositeljka se pismenim putem obratila MUP-u, i tražila da joj se objasni zašto njen ugovor na određeno vreme nije obnovljen. U spisima predmeta nema dokaza koji pokazuju da li je MUP odgovorio na pismo podnositeljke ili ne.
14. Dana 6. jula 2007. godine, podnositeljka je podnela žalbu Nezavisnom nadzornom odboru (u daljem tekstu: NNO), kojom je tražila da se poništi odluka MUP-a [br. prot. 290/01] od 30. marta 2007. godine.
15. Dana 5. marta 2008. godine, NNO je doneo odluku [br. 245. 08] kojom je žalbu podnositeljke odbio kao neosnovanu. NNO je obrazložio: „članom 35.1 AU 2003/2 na izrazit način je predviđeno da se zaposlenje u Civilnoj službi automatski završava nakon isteka ugovora o radu civilnog službenika [...] Iz ovoga proizilazi da o produženju ugovora o radu odlučuje Organ za zapošljavanje u CSK-u [Civilnoj službi Kosova], kao što je i odlučio u konkretnom slučaju. Poslodavac je, prema žaliocu ispunio sve obaveze i prava koja proističu iz ugovora o radu [...] U ovom slučaju žalioocu takođe nedostaje i adekvatna kvalifikacija za ovo radno mesto...“.
16. Nepoznatog datuma podnositeljka je podnela tužbu Opštinskom sudu u Prištini protiv Vlade Kosova i MUP-a, tražeći poništenje odluke [br. prot 290/01] od 30. marta 2007. godine o prekidu njenog radnog odnosa, kao i njen povratak na radno mesto sa svim privilegijama.
17. Dana 14. marta 2012. godine, Osnovni sud u Prištini doneo je presudu [C1. br. 146/08] kojom je tužbeni zahtev podnositeljke odbio kao neosnovan, uz obrazloženje da: „Sud je posle ocene i analize svih dokaza ocenio kao održiv prigovor tužene povodom osporavanja tužbenog zahteva što se tiče prekida radnog odnosa, pozivajući se na odredbu 35.1 (b) AU br 2003/2 kao održivim, tako da je tužena nakon isteka ugovora sa tužiljom objavio javni konkurs za sporno radno mesto na kome tužilja nije konkurisala. Sud ocenjuje da je tužena prema tužilji na dan raskida radnog odnosa ispunila svoju obavezu iz ugovora“
18. Podnositeljka je u zakonskom roku izjavila žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda [C1. br. 146/08] od 14. marta 2014. godine zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
19. Dana 15. aprila 2014. godine, Apelacioni sud je doneo presudu [AC. br. 4560/2012] kojom je žalbu podnositeljke odbio kao neosnovanu uz obrazloženje da: “pobijena presuda ne sadrži bitne povrede odredbi ZPP-a, iz člana 182, stav 1 i 2, o kojem se ovaj Sud brine prema službenoj dužnosti i ujedno je zasnovana na činjeničnom stanju, koje je potpuno i pravično utvrđeno, a povodom toga je pravično primenjeno i materijalno pravo.

20. Dana 12. avgusta 2014. godine, podnositeljka je podnela Vrhovnom sudu zahtev za reviziju presude [AC. br. 4560/2012] Apelacionog suda od 15. aprila 2014. godine.
21. Dana 19. januara 2015. godine, Vrhovni sud je doneo presudu [Rev. br. 318/2014] kojom je zahtev za reviziju podnositeljke odbio kao neosnovan, uz obrazloženje da: *“Vrhovni sud je ocenio da su sudovi nižih instanci pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje, pravilno su sproveli materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužilje neosnovan.”*

Navodi podnosioca

22. Podnositeljka navodi da se članom 49. Ustava Kosova garantuje pravo na rad. Pravo na rad, kao osnovno ljudsko pravo, zajedno sa drugim pravima čini osnov za pravni red Republike Kosovo.
23. Podnositeljka se obraća Sudu sa zahtevom: *“Očekujem da će Ustavni sud doneti odluku o prihvatljivosti moje žalbe čime bi ja ostvarila osnovno prava – pravo na rad, koje je zagarantovano Ustavom Republike Kosovo i međunarodnim instrumentima.”*

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Kako bi Sud bio u stanju da reši žalbu podnositeljke, prvo treba da ispita da li je ona ispunila uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovníkom.

25. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

26. Takođe, član 48. Zakona propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

27. U ovom slučaju, Sud se poziva na pravilo 36 (1) d) i (2) b) Poslovníka o radu, koje predviđa:

(1) *“Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.“

(2) *„Sudu proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključí:*

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju osnovnih prava“.

28. Sud primećuje da je podnositeljka svoju ustavnu žalbu izgradila na navodima o povredi člana 49. [Prava na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava koji kaže:

Član 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije]

1. *Garantuje se pravo na rad.*
2. *Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto.*

29. Sud navodi da pravo na rad i obavljanje profesije iz člana 49. Ustava jeste predmet zaštite u Ustavnom sistemu Kosova, pri čemu se ta prava, dalje, ostvaruju na način i pod uslovima propisanim zakonom, a to podrazumeva i pravo pojedinca da mu radni odnos ne prestane na način suprotan od onog koji je utvrđen zakonom.
30. Sud je uvidom u spise predmeta utvrdio da su administrativni sudovi, shodno zakonu, na tri instance ispitali osnovanost tužbenih navoda podnositeljke, pri čemu su i utvrdili činjenično stanje od značaja za donošenje odluka, uključujući i odluku [Rev. br. 318/2014] Vrhovnog suda koju podnositeljka osporava.
31. Štaviše, Sud nalazi da odluka Vrhovnog suda koju osporava podnositeljka ni na koji način je ne sprečava da radi i obavlja profesiju. Svojom odlukom [Rev.br. 318/2014], Vrhovni sud je samo potvrdio da je određeni radni odnos podnositelje od 4. maja 2006. godine do 30. aprila 2007. godine okončan. To ni na koji način ne sprečava niti zabranjuje podnositeljki da obavlja neki drugi posao, koji bi ona mogla izabrati. Stoga, ne postoji išta u tvrdnjama podnositeljke što bi opravdalo tvrdnju da je bilo povrede ustavnog prava na rad (vidi: *mutatis mutandis*, Rešenje o neprihvatljivosti br. RK734/14 u slučaju KIO9/14 od 24. novembra 2014. godine, stav 29).
32. Pored toga, Sud primećuje da su redovni sudovi svoje odluke zasnovali na članu 35.1. (b) Administrativne naredbe br. 2003/2. o primeni UNMIK Uredbe br. 2001/36. o javnim službama, koja kaže:

Član 35. Raskid radnog odnosa

35.1 Radni odnos pri Javnoj službi prestaje automatski:

[...]

(b) Po isteku ugovora o zaposlenju javnog službenika.

33. Shodno tome, Sud je mišljenja da tvrdnje podnositeljke da je osporenim presudom njoj povređeno pravo na rad i obavljanje profesije garantovano članom 49. Ustava, predstavlja izraz njene subjektivne ocene o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju i pogrešnoj primeni materijalnog prava, ali ne i stvarni dokaz o učinjenoj povredi prava iz člana 49. Ustava.
34. Sud naglašava da nezadovoljstvo podnositeljke ishodom slučaja ne može samo po sebi predstavljati argumentovanu tvrdnju o povredi člana 49. Ustava (vidi: slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

35. Sud, u nastavku, ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi i slučaj: KI70/11 podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
36. Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnositeljke ne ispunjava uslove prihvatljivosti, s obzirom da u zahtevu nije dokazala da osporena odluka krši njena prava garantovana Ustavom ili EKLJP.
37. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa pravilima 36 (1) (d) i (2) (b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 14. oktobra 2015. godine jednoglasno je

ODLUČIO

- I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

